

Υποστηρίζοντας τη
σχολική ένταξη μαθητών /
μαθητριών με
προσφυγική /
μεταναστευτική εμπειρία

ΑΘΗΝΑ

Δεκέμβριος 2019

ΓΝΩΡΙΜΙΑ

Ποια είναι η βασική πρόκληση που αντιμετωπίζω ή αναμένω να αντιμετωπίσω ;

Τι θα ήθελα οπωσδήποτε να συζητηθεί σήμερα;

Αντιμέτωποι με έναν κατακλυσμό αφίξεων... - το ελληνικό σχολείο δεν είναι έτοιμο να εντάξει έναν τόσο μεγάλο αριθμό μαθητών...

Όμως: μιλάμε για λιγότερο από 0,9% του συνολικού μαθητικού πληθυσμού και μόλις το 9% των μεταναστών μαθητών που έχουν εναχθεί στο ελληνικό σχολείο (13.000 μαθητές πρόσφυγες έναντι 140.000 μεταναστών - προσφύγων τη δεκαετία 1990-2000)

Κυρίαρχοι μύθοι...

Παθολογικοποίηση: μια ομάδα μαθητών «alien», πολυτραυματιών

- σχεδόν στο σύνολό τους αναλφάβητοι - χωρίς δεξιότητες
- χωρίς σχολική εμπειρία και κουλτούρα
- με οικογένειες που υποτιμούν την εκπαίδευση

ΑΡΑ: χρειάζονται ειδικού τύπου εκπαίδευση (προσαρμογής - προαιρετικής συμμετοχής - μειωμένης απαιτητικότητας)

Κυρίαρχοι μύθοι (2)

- ▶ Όμως:
  - για πολλούς μαθητές η αποσχολαιοποίηση έχει (εν μέρει) συντελεστεί στην Ελλάδα
  - και το θεσμικό πλαίσιο;
  - η ένταξη στο κοινό πλαίσιο με όρους «κανονικότητας» και υποστήριξης διευκολύνει τη σχολαιοποίηση
  - τραύμα vs ψυχική ανθεκτικότητα
- ▶ **διαπολιτισμική εκπαίδευση της συμπερίληψης**

Κυρίαρχοι μύθοι 2 (συνέχεια)

Κανένας δεν αφήνει την πατρίδα του,
εκτός αν πατρίδα είναι το στόμα ενός καρχαρία...

Ουαροσάν Σάιο

Συνέντευξη
γνωριμίας

Μαζέψτε όσο περισσότερες
υπογραφές μπορείτε στα
επόμενα τρία λεπτά.

Δεν μπορείτε να πάρετε
δύο πληροφορίες από το
ίδιο άτομο!

ΜΑΘΗΜΑ 4ο

Ακούω και

διαβάζω.

αΑ

άλογο

μΜ

μήλο

λΛ

λεμόνι

εΕ

ελάφι

νΝ

νάνος

1.

Διαβάζω και συμπληρώνω τα γράμματα που λείπουν.

Μαμά, έλα.
Να ένα ελάφι.
Να ένα άλογο.

Μαμά, έ__α.

Να ένα έ__φι.

α έ__α έ__ογο.

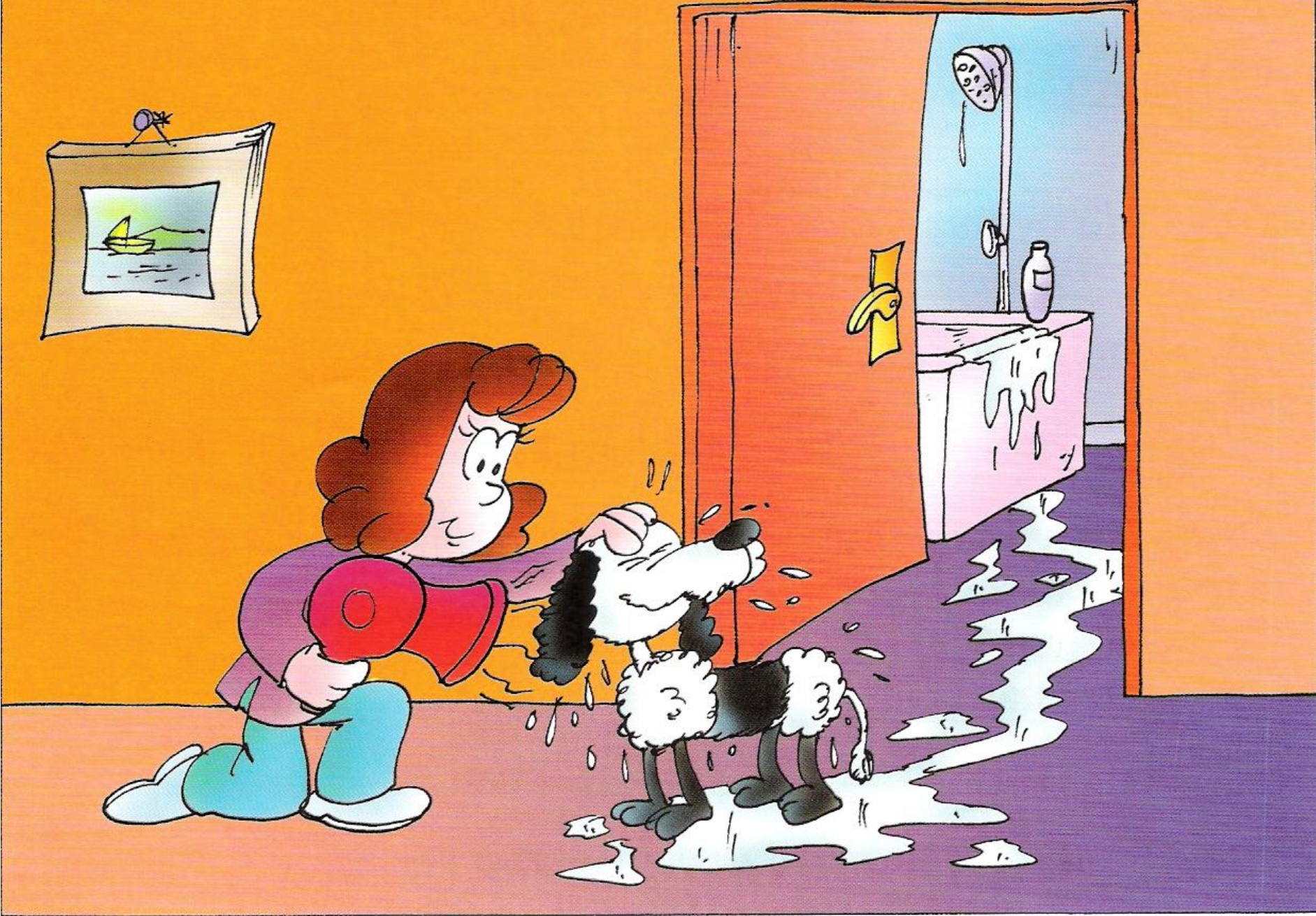
Έλα, Νανά.
Έλα, Έλενα.
Να ένα μήλο.
Να ένα λεμόνι.

Α, α	Με λένε Αλί.
Ε, ε	Με λένε Ελάρ.
Ι, ι	Με λένε Ίσρα.
Ο, ο	Με λένε Ομάρ.
Λ, λ	Με λένε Λένα.
Μ, μ	Με λένε Μαρία.
Ν, ν	Με λένε Νίκο.
Ρ, ρ	Με λένε Ραμά.
Σ, σ, ς	Με λένε Σίμα.
Τ, τ	Με λένε Τασία.
Φ, φ	Με λένε Φατιμά.

Συμπληρώνω τα γράμματα

1. Με λ_νε Ομ_ρ. Εσ_να;
Ε_ένα με _ένε Φατιμ_.
2. Με λέ_ε Τα_ία. Ε_ένα;
Εμ_να με λέ_ε Α_ί.
3. Με _ένε Νί_ο. Εσέ_α;
Εμέν_ με λ_νε Ίσ_α.

Εκπαιδευτικός: Λοιπόν παιδιά, τι βλέπετε σε αυτήν την εικόνα; (τους δείχνει την εικόνα της σελίδας 18)

Μουράτ: Κυρία, ισκύλη...

Εκπαιδευτικός: Τι ισκύλη;

Εντρίτ: Κυρία, μπάνιο...

Εκπαιδευτικός: Ναι, ποιος είναι στο μπάνιο;

Γιούλια: Κυρία, Γκούφη...

Εκπαιδευτικός: Μπράβο, Γιούλια... Το διάβασες δίπλα, ε; Τι είναι λοιπόν ο Γκούφη;

Πάολο: Κσύλο κυρία...

Εκπαιδευτικός: Τι ξύλο; Ξύλο είναι αυτό (τους δείχνει τον πίνακα) και αυτό (τους δείχνει την καρτέλα). Και λέμε και «θα φας ξύλο» (κάνει τη σχετική χειρονομία). Για να ακούσω... Τι είναι ο Γκούφη; Ερβίν;

Ερβίν: Σκύλο, κυρία.

Εκπαιδευτικός: **Σκύλος.** Ο Γκούφη είναι σκύλος. Με -ς στο τέλος. Τα είπαμε αυτά. Ονομαστική: Ο Γκούφη είναι σκύλος. Αιτιατική: Εγώ βλέπω το σκύλο.

Λιαν: Κυρία, εγώ έχω σκύλος... πιο μεγάλη...

Εκπαιδευτικός: Αχ, Λιαν, πάλι λάθος το κάνεις... Τώρα το είπαμε... «Εγώ έχω σκύλο». Δεν το καταλαβαίνετε; Αιτιατική θέλει. «Εγώ έχω σκύλο, πιο μεγάλο». Όχι «μεγάλη», εντάξει;

Μουράτ: Κυρία, εμένα δύο σκύλο είναι... μπαμπά μου...

Εκπαιδευτικός: Τι λες τώρα, Μουράτ; Αυτό είναι όλο λάθος...

Μουράτ: Αλήθεια, κυρία... εμένα μπαμπά μου είναι δύο σκύλο...

Εκπαιδευτικός: Έλα, Μουράτ. Ο μπαμπάς σου δεν είναι σκύλος, άνθρωπος είναι (γέλια). Και όταν λες δύο, δε μπορείς να πεις «δύο σκύλο». Τι πρέπει να πεις;

Έλτον: Δύο σκύλοι...

Εκπαιδευτικός: Και πώς το γράφω το /i/ στο τέλος;

Έλτον: Όμικρον γιώτα, κυρία.

Εκπαιδευτικός: Μπράβο Έλτον. Πάμε να διαβάσουμε το κείμενο τώρα...

Σάρα: Κυρία, εγώ γατούλα...

Εκπαιδευτικός: Εντάξει, Σάρα. Εσύ έχεις γατούλα, έ; Μην ξεχνάς το «έχω». Για να διαβάσουμε τώρα. Ποιος θα διαβάσει;

Σάρα: Κυρία, εσένα αρέσεις γάτα ή σκύλο;

Εκπαιδευτικός: «Εσένα σου αρέσει η γάτα ή ο σκύλος»... Έτσι, ρωτάμε... Λοιπόν, διαβάζουμε τώρα....

Ο Αλεξέι διαβάζει το κείμενο...

Αλεξέι: Όταν ρουτάνε...

Εκπαιδευτικός: Ρωτάνε...

Αλεξέι: Όταν ρουτάνε...

Εκπαιδευτικός: Πες το μαζί μου: Ρωτάνε... (Ο Αλεξέι επαναλαμβάνει).

Αλεξέι: Όταν ρωτάνε ένα παιδί για το αγκαπημένο του...

Εκπαιδευτικός: Το αγαπημένο, όχι αγκαπημένο...

Αλεξέι: ... για το αγαπημένο του ζωάκι...

Συνέχεια...

Εκπαιδευτικός: Τι είναι, παιδιά, «αγαπημένο»;

Σάρα: Που αγάπει...

Εκπαιδευτικός: Ποιος αγαπάει;

Σάρα: Εγώ...

Εκπαιδευτικός: Τι αγαπάς εσύ;

Σάρα: Γατούλα μου...

Εκπαιδευτικός: Είπαμε να μιλάμε με προτάσεις. «Εγώ...»

Σάρα: Εγώ αγάπω γατούλα μου...

Εκπαιδευτικός: Όχι αγάπω... Αγαπάω. Ή αγαπώ. Εντάξει; Ελάτε να κλίνουμε το αγαπάω πάλι παιδιά. Εγώ;

Όλη η τάξη: Αγαπάω...

Εκπαιδευτικός: Εσύ;

Όλη η τάξη: Αγαπάς...

Εκπαιδευτικός: Αυτός;

Όλη η τάξη: Αγαπά...

Εκπαιδευτικός: Και αγαπάει, ε; Λοιπόν, Σάρα, η γατούλα σου είναι...

Σάρα: Αγαπάει...

Εκπαιδευτικός: Όχι αυτό... Η γατούλα σου είναι αγαπημένη. Ο σκύλος σου Μουράτ;

Μουράτ: Αγαπημένι

Εκπαιδευτικός: Η γατούλα είναι αγαπημένη, ο σκύλος αγαπημένος. Θηλυκό, αρσενικό, το θυμόμαστε έ; Συνέχισε Αλεξέι...

Ρητοί και προφανείς στόχοι

Να υποστηρίξουμε στην πράξη αυτό που κάνουμε: αν ο στόχος είναι η παραγωγή προφορικού λόγου δε διορθώνουμε όλες τις «λάθος» παραγωγές.

Αν θέλουμε να διδάξουμε ένα γραμματικό φαινόμενο δεν εστιάζουμε σε όλα τα γραμματικά φαινόμενα που μπορεί να υπάρχουν σε μια φράση.

Δίνουμε χρόνο για αυτοδιόρθωση και ετεροδιόρθωση και προσφέρουμε «στηρίγματα».

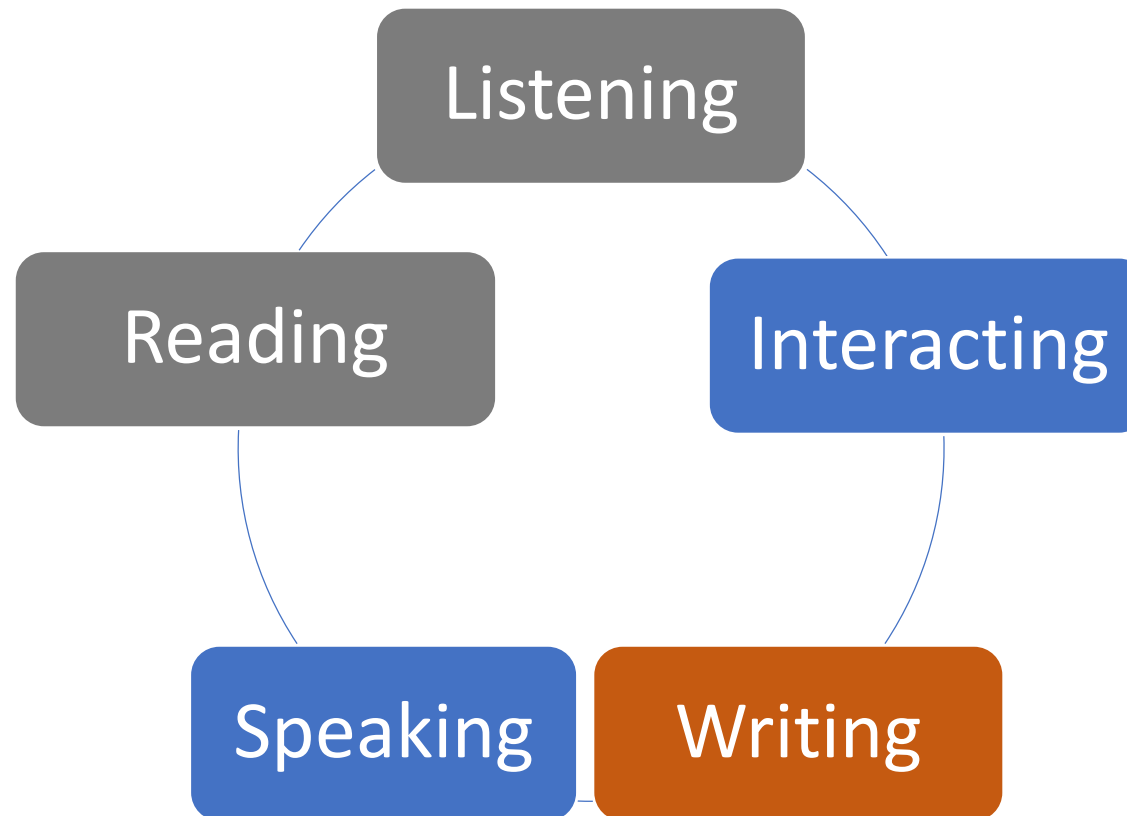
λεξιλόγιο

Η παγίδα της διδασκαλίας του λεξιλογίου –
το λεξιλόγιο ως εύκολη λύση

Αποφεύγω να διδάσκω λεξιλόγιο χωρίς να το
συνδέω με γλωσσική χρήση, επικοινωνία,
αλληλεπίδραση...

Το κριτήριο δεν είναι αν οι μαθητές μπορούν να
ταυτίσουν μια εικόνα με μια λέξη (φράουλα),
αλλά αν μπορούν να επικοινωνήσουν – να
αλληλεπιδράσουν (Σου αρέσουν οι φράουλες;).

COMMON EUROPEAN FRAMEWORK FOR REFERENCE OF LANGUAGE

Ενδιάμεση γλώσσα και μεταγλώσσα

- «Ο πατέρας, father, η μητέρα, mother, ο αδερφός, brother» κοκ. «Θα τα ξαναπούμε. Ποιος δεν καταλαβαίνει;».
- (...) «Ο πατέρας είναι αρσενικό, man, είναι άντρας»
- «Ο σύζυγος, η σύζυγος. It' s the same word with different article. Κατανοητό; Το καταλάβατε;».

Σημεία - κλειδιά

Ανάπτυξη δεξιοτήτων γραμματισμού

Έμφαση στην πλήρη κατανόηση

Παιγνιώδες κλίμα – σχέσεις

Έμφαση στον προφορικό λόγο

Εστίαση στο βασικό λεξιλόγιο

Επεξεργασία της εικόνας – δυναμικές ερωτήσεις

Αποκωδικοποίηση του κειμένου

Απλοποίηση των σχολικών κειμένων

Επεξεργασία του λάθους

Τι να αποφύγω;

- Την εξήγηση που είναι πιο δύσκολη από αυτό που εξηγώ
- Τους κανόνες και τη μεταγλώσσα:
Η διδασκαλία του συστήματος θα γίνει μέσα από τη χρήση και την κατάκτηση δομών που εξυπηρετούν ανάγκες επικοινωνίας
- Την ενδιάμεση γλώσσα, όταν δεν είναι η μόνη λύση...
Εργάζομαι στην κατεύθυνση της αυτονομίας του μαθητή – δεν καλλιεργώ την εξάρτηση

Τι να μη λείπει...

- Το πέρασμα από όλες τις δεξιότητες:
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ, ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ
ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ, ΠΑΡΑΓΩΓΗ
ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ
ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ
- Το πέρασμα από τουλάχιστον τρία επίπεδα
διαχείρισης της τάξης:
ΚΥΚΛΟΣ,
ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΜΙΚΡΕΣ ΟΜΑΔΕΣ,
ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΖΕΥΓΑΡΙΑ (παιχνίδια ρόλων),
ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

(Συν)εργασία στην τάξη

Ανατροφοδότηση

Επιμένουμε στην **καταγραφή** (προφορική, γραπτή ή και τα δύο) των βασικών στοιχείων του μαθήματος πριν τελειώσει μια συνάντηση: Ζητάμε από τους μαθητές, ατομικά, σε ζευγάρια ή σε ομάδες, να καταγράψουν 10 καινούριες λέξεις, 5 καινούριες εκφράσεις κ.ο.κ. που έμαθαν σε αυτό το μάθημα και που θα ήθελαν να θυμούνται.

Αναστοχασμός - Τι έμαθα;

Στο τέλος κάθε συνάντησης αφιερώνουμε πέντε λεπτά για προσωπικό αναστοχασμό: Σκεφτείτε και καταγράψτε ποιοι μαθητές βοηθήθηκαν να αναπτύξουν κάποια γλωσσική δεξιότητα που θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν σε πραγματικές συνθήκες.

Σημειώνουμε δυο πράγματα που πήγαν καλά στη συγκεκριμένη συνάντηση και δύο που θα μπορούσαμε να είχαμε διαχειριστεί διαφορετικά.

Καλούμε συναδέλφους στην τάξη μας, ανταλλάσσουμε ιδέες και πρακτικές.

Διδασκαλία,
ρυθμός και
διαχείριση
τάξης

Δε διδάσκω μόνο το γραπτό λόγο.

Δεν κάνω μόνο γραμματική και δομικές ασκήσεις.

Οι στόχοι μου αφορούν δεξιότητες επικοινωνίας και χρήσης της γλώσσας

Δεν εξαντλώ το χρόνο με μία μόνο δραστηριότητα.

Δεν προχωράω συνεχώς παρακάτω.

Δεν παρουσιάζω πολλά διαφορετικά θέματα σε ένα μάθημα.

Συνέχεια...

Έχω λίγους, συγκεκριμένους και εφικτούς στόχους σε κάθε μάθημα.

Οι στόχοι μου αφορούν δεξιότητες επικοινωνίας και χρήσης της γλώσσας.

Σχεδιάζω **ποικιλία δραστηριοτήτων** γύρω από αυτούς τους στόχους.

- ▶ Συμβόλαιο τάξης (διαμορφώνεται από κοινού με τους μαθητές)
- ▶ Προσδοκίες και στόχοι στην αρχή κάθε μαθήματος
- ▶ Συνέπεια στους κανόνες και τους στόχους από όλους (διδασκτικό προσωπικό και μαθητές).
- ▶ Ρόλοι:
  - ο βοηθός του δασκάλου
  - ο επιμελητής των κανόνων
  - ο χρονομέτρης
  - αυτός που θα κάνει τη σύνοψη αύριο

Τεχνικές που συμβάλλουν στην καλή λειτουργία της τάξης

Διαφοροποίηση των διαδικασιών μάθησης:
στόχος κοινός, διαφορετικός τρόπος εργασίας
(άλλα παιδιά θα γράψουν ένα συνεχές κείμενο και
άλλα μόνο λέξεις-κλειδιά).

Διαφοροποίηση των περιεχομένων μάθησης:
διαφορετικοί ενδιάμεσοι στόχοι για κάθε παιδί,
ανάλογα με το αρχικό του επίπεδο.

**Διαφοροποιημένη
παιδαγωγική**

Διαφοροποίηση: Τι μπορεί να κάνει ο/η εκπαιδευτικός;

Είναι ουτοπικό να πιστεύουμε ότι θα μπορούσε να ετοιμάσει τόσες διαφορετικές διδακτικές προτάσεις, όσες και οι μαθητές του.

Η διαφοροποιημένη παιδαγωγική **δεν είναι μια εντελώς εξατομικευμένη προσέγγιση.**

Ευνοεί τη **δουλειά σε ομάδες** όπου καθένας συνεισφέρει ανάλογα με το επίπεδο και τις δεξιότητές του.

Επιτρέπει τη **συνεργασία ανάμεσα σε παιδιά με διαφορετικό επίπεδο και δεξιότητες** σε διάφορους τομείς

- ▶ Η διδασκαλία της γλώσσας δεν είναι δουλειά μόνο του δασκάλου της γλώσσας
- ▶ Το μάθημα και το παιχνίδι δεν είναι δυο διαφορετικοί κόσμοι - πλαισιώνω το μάθημα με βιωματικές δραστηριότητες - συνδέω τις βιωματικές δραστηριότητες με μαθησιακούς στόχους
- ▶ Συνδέω τις δραστηριότητες γνωστικού αντικειμένου με δραστηριότητες κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης.

Θυμάμαι

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

- Α0
- Για παιδιά
  - Βαλιτσάκι <https://www.valitsakia-ellinikon.gr/>
  - Εντάξει <https://goo.gl/Y7A7ZW>
- Για ενηλίκους
  - Έλα πάμε <https://www.valitsakia-ellinikon.gr/>

5

- Τι κάνεις; - Μια χαρά. - Πολύ καλά. - Καλά. - Έτσι κι έτσι. - Χάλια	- كيف حالك؟ - أنا بأفضل حال. - جيد جداً. - جيد. - وسط. - سيء.	- چيکار می کنی (چطورى)? - خیلی خوب. - خیلی خوب. - خوب. - نه خوب و نه بد. - خراب، اقتضاح
Δεν καταλαβαίνω ελληνικά. Μιλώ αραβικά και γαλλικά. Μιλώ φαρσί και αγγλικά. -Χρειάζομαι ένα διερμηνέα. - Εντάξει. Περιμένετε.	أنا لا أفهم اليونانية. أتكلم العربية والفرنسية. أتكلم الفارسية والإنكليزية. - أحتاج مُترجم. - حسناً. إنتظر.	یونانی متوجه نمی شوم. عربی و فرانسوی صحبت می کنم. فارسی و انگلیسی صحبت می کنم. - به یک مترجم احتیاج دارم. - صبر کنید.

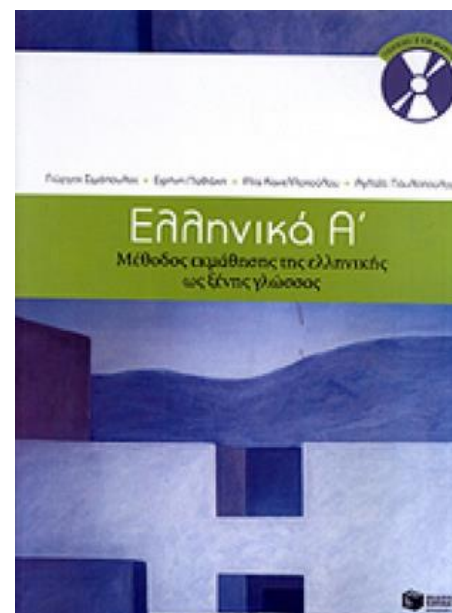

5

- Καλημέρα. Εγώ είμαι η Άννα. Πώς σε λένε; - Γεια σου. Με λένε Μοχάμεντ.	
- صباح الخير. أنا اسمي أنا. ما اسمك؟ - مرحباً اسمي محمد.	- روز بخیر. من أنا هستم. اسمت چیه? - سلام. نام من محمد است.
-Good morning. I am Anna. What is your name? -Hello. My name is Mohamed.	

Υλικό για A1-A2

- Γεια σας
http://www.diapolis.auth.gr/diapolis_files/drasi9/index/25.2.pdf
- Οδυσσέας A1 & A2 <http://www.gsae.edu.gr/el/ekpaideftiko-yliko/803-a1>
- Ελληνικά Α

Supportive material

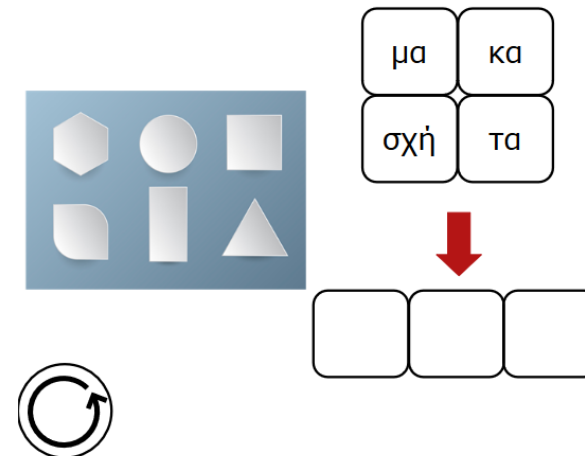
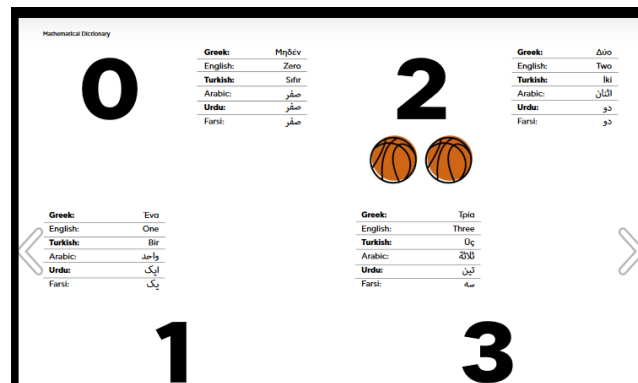
- <http://www.diapolis.auth.gr/index.php/ekpaideutiko-yliko>

EΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΛΕΞΙΚΑ

- http://www.diapolis.auth.gr/diapolis_files/drasi9/index/55.pdf
- http://www.diapolis.auth.gr/diapolis_files/drasi9/index/34.pdf
- http://www.diapolis.auth.gr/diapolis_files/drasi9/index/35.pdf
- http://www.diapolis.auth.gr/diapolis_files/drasi9/index/36.pdf
- http://www.diapolis.auth.gr/diapolis_files/drasi9/index/37.pdf

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ ΚΑΙ akelius

- <https://metadrasi.org/campaigns/%ce%bc%ce%b1%ce%b8%ce%b7%ce%bc%ce%b1%cf%84%ce%b9%ce%ba%cf%8c-%ce%bb%ce%b5%ce%be%ce%b9%ce%ba%cf%8c/>
- <https://ellinika.akelius.com/units/chapters/20165/method/LESSON/contentUnits/20598/content>

Η αρχική φάση

οι μαθητές-πρόσφυγες είναι στο σύνολό τους ψυχικοί πολυτραυματίες - χρειάζονται κυρίως ψυχοκοινωνική στήριξη

δεν μπορούν να ανταποκριθούν σε απαιτητικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα

εστίαση σε μια ομοιογενή-στερεότυπη ευαλωτότητα

παιγνιώδεις – βιωματικές δραστηριότητες

απογυμνωμένες από μαθησιακούς στόχους

Προς την ένταξη

Ανάδειξη της ανθεκτικότητας και επένδυση στο δυναμικό των παιδιών σε συνθήκες συμπεριληπτικής κανονικότητας

Υποστήριξη των δεξιοτήτων ζωής και της σχολικής επιτυχίας

Γνώσεις, δεξιότητες ζωής, βασικές δεξιότητες, ενδυνάμωση της ταυτότητας ως **συστατικά** μιας ενιαίας προσέγγισης

Το δίλημμα (μάθημα ή παιχνίδι;)

Αφορά την εκπαίδευση συνολικά (βλ. την εξορία των βιωματικών δραστηριοτήτων στην ευέλικτη ζώνη)

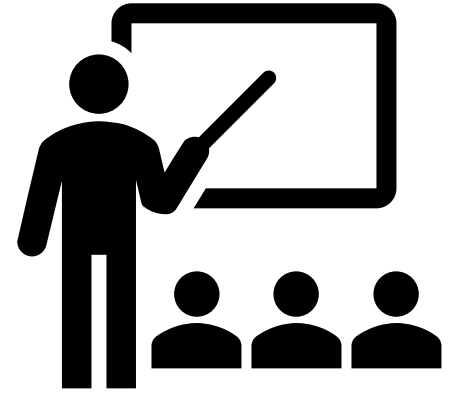
Μαθησιακοί στόχοι (ανάπτυξη δεξιοτήτων γλωσσικής επικοινωνίας) ή ψυχο – συναισθηματική – κοινωνική ενδυνάμωση;

Μπορούν να ενσωματωθούν σε μια ενιαία προσέγγιση;

Δραστηριότητες ψυχο-κοινωνικο- συναισθηματικής μάθησης με γλωσσικούς γνωστικούς στόχους και δραστηριότητες γλωσσικές με ΨΚΣΜ στόχους.

ΓΕΦΥΡΕΣ – ΣΥΝΔΕΣΗ – ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

ΌΧΙ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΕΝΑ ΣΤΕΓΑΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Βασικές αρχές για ένα συμπεριληπτικό περιβάλλον

Δραστηριοποίηση
– ενεργός
συμμετοχή

Ανάπτυξη
δεξιοτήτων
επικοινωνίας

Δημιουργία
ομάδας –
ανάπτυξη της
συνεργασίας

Ανάπτυξη της
δεξιότητας για
μάθηση

Ενίσχυση θετικών
συναισθημάτων

Ενδυνάμωση –
επιβεβαίωση της
ταυτότητας /
πολυγλωσσία

Αναγνώριση των
διαφορετικών
ταχυτήτων

Κοινωνικές
δεξιότητες -
δεξιότητες ζωής

Τι χρειάζεται;

Εκπαιδευτικούς που αναγνωρίζουν τη διαφορετικότητα και την πολυγλωσσία ως παράγοντες εμπλουτισμού

Εκπαιδευτικούς που επιδιώκουν την ανάπτυξη της δικής τους διαπολιτισμικής ικανότητας

Εκπαιδευτικούς που ενθαρρύνουν την ανάπτυξη μαθητοκεντρικών πλαισίων μάθησης και έχουν υψηλές προσδοκίες από τους μαθητές τους

παραδοχές

Η γλώσσα κατακτάται μέσω της χρήσης – της ανταπόκρισης σε πραγματικές ανάγκες επικοινωνίας

Εστίαση στις δεξιότητες αλληλεπίδρασης και όχι στη μορφή και στους τύπους

Παράλληλη ανάπτυξη των 5 δεξιοτήτων

Εστίαση στις ανάγκες και ανάσυρση των εμπειριών

Ο/Η εκπαιδευτικός ως διευκολυντής/τρια

Αξιοποίηση των γλωσσικών ρεπερτορίων

Ρουτίνες μετάβασης

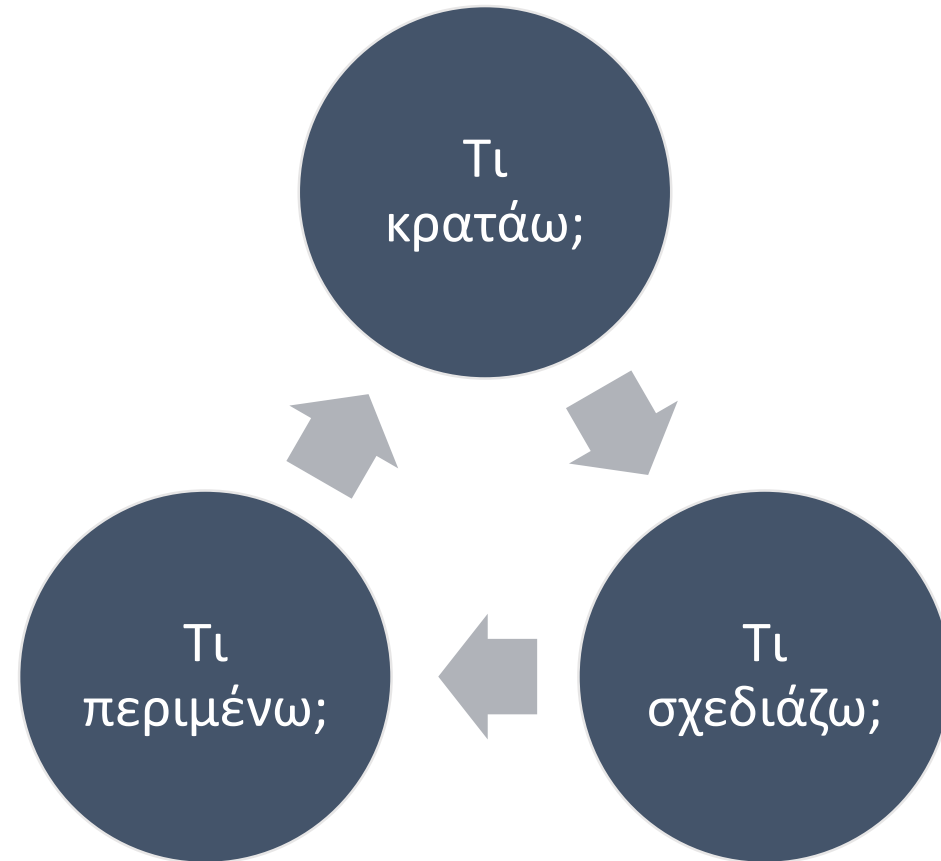
ΛΙΣΤΑ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΥ

1

2

1. Ο χώρος της τάξης διευκολύνει την επικοινωνία και τις βιωματικές δραστηριότητες ή τις δραστηριότητες σε ομάδες (διάταξη τύπου Π και διάταξη ομάδων εργασίας);
2. Υπάρχουν στην τάξη διαθέσιμα γλωσσικά στηρίγματα (εικόνες με λέξεις, λεξικά, χάρτες, αφίσες με λέξεις στις γλώσσας προέλευσης των μαθητών κ.ο.κ.);
3. Χρησιμοποίησα τρία τουλάχιστον διαφορετικά εκπαιδευτικά μέσα κατά τη διάρκεια του μαθήματος (πχ τον πίνακα, τον βιντεοπροβολέα, καρτέλες λεξιλογίου, φυλλάδια για εργασία σε ομάδες);
4. Χρησιμοποιώ μια ρουτίνα υποδοχής των παιδιών στην τάξη; (πχ τα περιμένω στην πόρτα, λέμε μια συνθηματική λέξη, μοιραζόμαστε ένα συναίσθημα)
5. Είχα στο τελευταίο μάθημά μου συγκεκριμένους στόχους, την επίτευξη των οποίων θα μπορούσα να ελέγξω (παρατηρώντας, για παράδειγμα, τους μαθητές να χρησιμοποιούν δομές που διδάχθηκαν στην τάξη);
6. Υπήρχε στο μάθημά μου η εργασία της ομάδας σε κύκλο;

16.	Βοήθησε το τελευταίο μάθημα την πλειοψηφία των μαθητών να αποκτήσουν κάποια δεξιότητα επικοινωνίας που δεν είχαν πριν; Μπορώ να τους παρατηρήσω να χρησιμοποιούν τη δεξιότητα αυτή;
17.	Είμαι σίγουρος / σίγουρη ότι όλοι οι μαθητές μου κατανοούν τις οδηγίες ή τις εξηγήσεις που δίνω;
18.	Υπήρχαν στο μάθημά μου σιωπηλοί – αποστασιοποιημένοι μαθητές;
19.	Μπορώ να ερμηνεύσω τις αιτίες μη συμμετοχής και να σχεδιάσω μια στρατηγική εμπλοκής των μαθητών που δε συμμετέχουν;
20.	Είναι η τάξη μου ένας χώρος που συμβάλλει στην ενδυνάμωση των μαθητών, στην ενίσχυση θετικών συναισθημάτων και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής (επικοινωνία, ομαδική εργασία, στοχοθεσία κ.ο.κ.);
21.	Υπάρχουν στην τάξη μου παιδιά για τα οποία αισθάνομαι ότι χρειάζονται εξειδικευμένη υποστήριξη (ψυχολογική ή άλλη;)

Αποτίμηση...